

Broj 16
Datum 27. VI 2017.
MAJDANPEK

Udruženje građana „Pekus“, Hajduk Veljkova 16/8, 19250 Majdanpek

Matični broj 28232276
PIB 110096746
Dinarski račun
ŽR 205-246835-81

Devizni račun
0070 8000 46805
IBAN: RS 3520 50070 80004 680566
Komercijalna banka

<http://pekus.vlasi.org> * e-mail: ug.pekus@gmail.com * tel. (030) 583 960 * mob. 065 858 3960, 063 802 2882

Vlaška duhovna baština

Să pastrăm graiu rumînesk, să lunzim traïu omeînesk!

Moșîia

lu sufliu rumînesk

Vlaško nematerijalno kulturno nasleđe

UDRUŽENJE GRAĐANA „PEKUS“

ODBOR ZA NEMATERIJALNO KULTURNO NASLEĐE VLAHA

VLAŠKA DUHOVNA BAŠTINA | MOŠIJA LU SUFLITU RUMIŃESK
Lista identifikovanih elemenata | Lista aļasā đin mošīa lu suflitu rumiŃesk
sačinjena prema odredbama | fakutā đispre vrīadu lu

„Pravilnika o upisu u Registar nematerijalnog kulturnog nasleđa Republike Srbije“,
(Nacionalni komitet za NKN, 2012. godine)

Svaka priča o čuvanju, negovanju ili čak unapređenju narodne samosvojnosti zvane etnički identitet, bespredmetna je i prazna ako ne postoji potpuno jasna svest kod ljudi o tome od čega se taj identitet sastoji i kako se ispoljava u svakodnevnoj praksi. Procesi asimilacije i globalizacije uništavaju krhke prežitke starih vremena, u kojima su ljudi bili zaštićeni etničkom intimom; kriza identiteta nastaje kad se izgubi sećanje na tu prošlost, i kad se stvarni preci pretvore u mitska bića, a njihova stvarna znanja i umeća počnu se koristiti kao oruđe za kavgu sa susedima o autohtonosti nacije, o njoj starosti ili o njoj etnogenetskoj čistoti. Iako se stvarni čovekov život i njegova stvarna kultura sastoje od neprestanih neminovnih promena, prevelika brzina kojom se danas odvija ta promena izaziva kod čoveka nesigurnost i strah, iz kojih kao izbežište nastaje romantičarski para-botanički zanos zvan „vraćanja korenima“; ili se ide u drugu krajnost pa se kulturno nasleđe odbacuje kao nepotrebno breme prostote. Pravu meru u svemu može i treba da nađe nauka: da kaže i ukaže šta to jedan narod i dan danas ima kao samosvojnu baštinu, po čemu je on to na daleko znan, šta mu to valja i dalje da koristi a na svoju radost i dobrobit, i na radost i dobrobit svojih potomaka, koje može izgubiti ako im ne prenese makar zrnce toga nasleđa. Pred tim izazovom našao se i ovaj Odbor, i evo otvorene liste elemenata vlaške duhovne baštine koju on predlaže za upis u Nacionalni registar, kao uzdarje vlaškgoga naroda kulturnom bogatstvu Srbije.

I

I - Lista znanja

sadrži tradicionalna znanja, veštine i umeća, tehnike i prakse, kao i njima pripadajući predmeti, instrumenti, artefakti i kulturni prostori koji se tiču specifične proizvodnje zajednici koja to znanje nosi i/ili znanja, veštine, verovanja i njima odgovarajući običaji i prakse koji su nastali i razvijali se kroz stalnu uzajamnu vezu date zajednice sa prirodom koja je okružuje. Ova lista sažima oblast tradicionalnih zanata i oblast znanja i običaja koji se tiču prirode i svemira.

R b.	Ozna ka	Naziv	Opis	Mesto	Organizator-Izvođač
1.	I-01	Plašintă	obredno jelo	Rudna Glava	„Vredne Vlajne“
2.	I-02	Koļasă/mamaļigă	jelo	Jasikovo Şarbanovac	MZ, NVO-i, pojedinci „Kotlić“
3.	I-03	Kalabăt; kaşulă	vlaška šubara	Topla Tanda	Ljubiša Petrović Paun Ilić
4.	I-04	Opinş dă pork ńerasă	neodrane svinjske opanke	Neresnica	Bojan i Ljubiša Ljubomirović
5.	I-05	Kalţoń; şuariş	ženske kalčine i dokolenice	Topla	Ljubiša Petrović
6.	I-06	Kondeiatu	tehnika crtanja kondeljom	Jasikovo	Đorđević Katica
7.	I-07	Pişoruaze	hodanje i igra na ştulama	Voluja	KUD
8.	I-08	Balmuş	jelo	Şarbanovac	„Kotlić“
9.	I-10	Raşală	jelo	Jasikovo	Saša Abdulić
10.	I-09	Burundău	jelo	Crnajka	KUD
11.	I-11	Źumīară-1	jelo	Tanda	KUD
12.	I-12	Źumīară-2	obredno jelo	Kladurovo	„Źumarijada“

III - Lista svetkovina i običaja

sadrži tradicionalne običaje, obrede i svečanosti povezane sa religioznošću, radom, zabavom i drugim značajnim momentima društvenog i privatnog života pojedinaca i zajednica čiji su deo kulturnog identiteta, kao i njima pripadajući predmeti, instrumenti, artefakti i kulturni prostori. Ova lista spaja oblast društvenih običaja, rituala i svečanosti i oblast tradicionalnih izvođačkih umetnosti.

Ib.	Oznaka	Naziv	Opis	Mesto	Organizator-Izvođač
13.	III-01	Fokoriñaje	običaj paljenja uskršnjih vatri	<i>Debeli Lug</i>	MZ
14.	III-02	Profakuť	običaj božićnog maskiranja	<i>Laznica</i>	Žika Šerbanović, NVO
15.	III-03	Petrekatura	obredna pesma za ispraćaj pokojnika	<i>Osnić</i>	Ivanka Lazarević i ekipa
				<i>Vlaška</i>	Mirjana V. Filipović i ekipa
16.	III-04	„Krañ“	obredno kolo u čast pokojnika	<i>Duboka</i>	KUD „Rusalje“
17.	III-05	„Stinga“	obredno kolo za vraćanje iz transa	-“-	-“-
18.	III-06	„Ropñta“	kolo	<i>Tanda</i>	KUD „Tanda“, Paun Ilić
19.	III-07	Kolaku rañuluñ	obredni hleb	<i>Osnić</i>	Ivanka Lazarević
				<i>Laznica</i>	Mila Pavlović
20.	III-08	Privieg la zñpostñt, ku marga	pokladna obredna vatra	<i>Debeli Lug</i>	MZ
				<i>Laznica</i>	MZ
				<i>Rakova Bara</i>	MZ
21.	III-09	Lumanariñ rañuluñ	rajska sveća	<i>Laznica</i>	Mila Pavlović
22.	III-10	Slubađñtu api	libacija vode	<i>Zlot</i>	MZ
				<i>Rudna Glava</i>	MZ
23.	III-11	Pašcaua; pašćññ	uskršnje prićešće	<i>Podgorac</i>	MZ
24.	III-12	Punća mortuluñ	darivanje ćuprije	<i>Duboka-Neresnica</i>	MZ

IV Lista usmenih tradicija

upisuje se usmena tradicija, izrazi i jezik na kojima oni nastaju i izvode se, kao i samo izvođenje ovih predanja i izraza i njima pripadajući predmeti, instrumenti, artefakti i kulturni prostori. Ova lista spaja oblast usmenih predanja i izraza i oblast tradicionalnih izvođačkih umetnosti.

Ib.	Oznaka	Naziv	Opis	Mesto	Organizator-Izvođač
25.	IV-01	Marturiñiñ	obredno recitovanje	<i>Slatina (Bor)</i>	Jasminka Radulović
26.	IV-02	Łimba rumññaskñ - grañu munćeñilor	vlaški jezik - narećje Munćana	<i>Porećka i Crna Reka</i>	Smotra „Askultať povasta mñiñ“

V Lista izvođačkih umetnosti

upisuju se ona kulturna dobra koja su svrstana u oblast tradicionalnih izvođačkih umetnosti, kao i njima pripadajući predmeti, instrumenti, artefakti i kulturni prostori.

Ib.	Oznaka	Naziv	Opis	Mesto	Organ. izvođač
27.	V-01	Đñsu-n frunđñ	sviranje na listu	<i>Kaona</i>	Vera Ilić
		Kñntatu-n frunđñ		<i>Plavna</i>	Milica Nešić
28.	V-02	Đñsu-n bušim	izrada i sviranje na „bušenu“	<i>Ceremošnja</i>	Dragoslav Milić
				<i>Osanica</i>	Ivica Petrović
		Kñntatu-n bušim		<i>Luka</i>	Ljubiša Dinić
				<i>Plavna</i>	Mića Biolanović
				<i>Boljetin</i>	MZ

Karta sa označenim vlaškim selima u kojima je moguće obraditi kompletnu dokumentaciju o pojedinim elementima nematerijalnog kulturnog nasleđa Vlaha sa liste koju je sačinio Odbor za nematerijalano kulturno nasleđe UG "Pekus" iz Majdanpeka

U Majdanpeku
 27. VI 2017.

Predsednik Odbora
 Paun Es Durlić, dipl. etnolog

